

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

Renata Przygodzka

Uniwersytet w Białymstoku

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMIN WIEJSKICH W POLSCE

SOURCES OF FINANCING OF RURAL COMMUNES IN POLAND

Słowa kluczowe: Polska, gminy wiejskie, finansowanie

Key words: Poland, rural communes, financing

Abstrakt. Celem artykułu była próba zdiagnozowania źródeł zasilania finansowego gmin wiejskich w Polsce na tle pozostałych rodzajów gmin (miejskich i miejsko-wiejskich) wraz z analizą ich zmian w latach 2009-2013. Na podstawie analizy sprawozdań z wykonania budżetów gmin za lata 2009-2013 wykazano, że kluczowe znaczenie w finansowaniu gmin wiejskich mają transfery z budżetu państwa. Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost udziału dochodów własnych, na który złożyły się przede wszystkim zwiększone wpływy z udziałów w PIT, podatku od nieruchomości oraz pozostałe dochody, co prawdopodobnie jest efektem migracji mieszkańców miast do sąsiadujących gmin.

Wstęp

Podstawowym celem działalności samorządu terytorialnego, w tym także gmin, jest zapewnienie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej. Realizacja tego celu wymaga zapewnienia stałego dopływu środków niezbędnych do finansowania odpowiedniego poziomu dóbr i usług publicznych niezbędnych do zaspokajania potrzeb tych społeczności oraz przedsięwzięć o charakterze rozwojowym.

Wraz z procesem decentralizacji ustawodawca wyposażył gminy w katalog źródeł zasilania finansowego. W teorii finansów publicznych podkreśla się, że zasadniczo występują dwa odmiennie modele tego zasilania. Według pierwszego, budżety gmin bazują głównie na wpływach podatkowych, z czym wiąże się określone władztwo podatkowe, które jest podstawą ich samodzielności finansowej. Drugi natomiast model zakłada, że budżety zasilane są przede wszystkim dotacjami i subwencjami (transfery zewnętrzne bezzwrotne), co uzależnia je od administracji rządowej [Surówka, Kosek-Wojnar 2005]. Uważa się, że przyjęty w Polsce system ma charakter kompromisu [Osiatyński 2006, Kosikowski, Ruśkowski 2003]. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że kompromis ten w niejednakowym stopniu dotyczy polskich gmin, ponieważ w gminach miejskich i miejsko-wiejskich udział dochodów własnych kształtowanych głównie przez wpływy podatkowe, jest znacznie wyższy w porównaniu z gminami wiejskimi [Przygodzka 2010]. Tym samym, nie tylko zakres samodzielności finansowej gmin wiejskich jest znacznie ograniczony, lecz również gminy te mają poważne problemy z pozyskiwaniem środków zewnętrznych o charakterze bezzwrotnym (przede wszystkim środków z Unii Europejskiej) oraz zwrotnym (kredyty, pożyczki), które, zdaniem wielu badaczy finansów samorządowych [m.in. Misterek 2008, Guziejewska 2008, Dylewski i in. 2007, Kosek-Wojnar, Surówka 2007, Gorzałczyńska-Koczkodaj, Szaja 2013], determinują poziom, zakres i strukturę inwestycji gminnych.

Z uwagi na to, że gminy wiejskie stanowią 63% ogółu gmin w Polsce¹ oraz że zamieszkuje je ponad 28% ogółu mieszkańców kraju [Powierzchnia i ludność... 2013], analiza ich sytuacji finansowej, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł ich finansowania, należy do ważnych z ekonomicznego i społecznego punktu widzenia zagadnień badawczych. Dlatego celem artykułu była próba zdiagnozowania źródeł zasilania finansowego gmin wiejskich w Polsce na tle pozostałych rodzajów gmin (miejskich i miejsko-wiejskich) wraz z analizą ich zmian w latach 2009-2013.

¹ 1 stycznia 2014 roku liczba gmin wiejskich wynosiła 1566, natomiast całkowita liczba gmin 2479 [Zestawienie jednostek... 2014].

Material i metodyka badań

Podstawowym źródłem danych, na podstawie których przeprowadzono badania, były sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2009, 2010, 2011, 2012 oraz 2013 rok, gromadzone i prezentowane przez Ministerstwo Finansów. Sporządzane są one według zasad określonych *Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej* oraz *Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*. Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów raz na kwartał sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, sprawozdania o nadwyżce/deficycie budżetowym, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Realizacja celu pracy wymagała zastosowania takich metod badawczych, jak: studia literatury przedmiotu, analiza aktów prawa, analiza opisowa, analiza porównawcza, metody statystyczne (wskaźniki dynamiki, struktury), wnioskowanie indukcyjne. Treść artykułu uzupełniono tabelaryczną i graficzną prezentacją danych.

Wyniki badań

Cechą charakterystyczną ostatnich lat jest wzrost dochodów polskich gmin. W latach 2009-2013 zwiększyły się one z 64,9 mld zł do ponad 80 mld zł, czyli o 23%. W gminach wiejskich wzrost ten nawet był wyższy i wyniósł 124,2%. Zatem w 2013 roku gminy wiejskie dysponowały dochodami o wartości ponad 35 mld zł, co stanowiło ponad 44% dochodów ogółem polskich gmin. Znacznie wyższe tempo wzrostu charakteryzowało dochody własne gmin wiejskich, ponieważ z 10,4 mld zł zwiększyły się one do 14,3 mld zł, czyli o 36,4% (tab. 1).

Wzrost dochodów własnych gmin wiejskich istotnie wpłynął na zmianę struktury dochodów ogółem w tych gminach. O ile w zasadzie przez cały prawie okres transformacji polskiej gospodarki gminy wiejskie charakteryzował niski udział dochodów własnych w dochodach ogółem (często nie przekraczał 30%), to w latach 2009-2013 wzrósł z 36,7% do 40,3% (rys. 1). Jest to zjawisko niezwykle pozytywne, ponieważ wzrasta samodzielność finansowa gmin wiejskich. Nadal jednak duży udział w dochodach tych gmin mają transfery zewnętrzne, a zwłaszcza subwencje², których odsetek wprawdzie się zmniejszył z 41,9% do 37,5%, ale nadal jest wysoki. Jeśli jeszcze uwzględnić, że 1/5 dochodów gmin wiejskich stanowią dotacje, oznacza to, że około 60% dochodów tych gmin pochodzi z budżetu państwa. Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że strukturę dochodów gmin wiejskich charakteryzuje odwrotna proporcja. Ten swoisty dualizm odzwierciedlają także dwa stanowiska podkreślane w literaturze [m.in. Świrska 2008, Guziejewska 2007]:

- jednostki samorządu terytorialnego powinny opierać swoją gospodarkę finansową na dochodach własnych, realizując zasadę decentralizacji i samodzielności finansowej;
- jednostki samorządu terytorialnego powinny bazować głównie na transferach bezzwrotnych z uwagi na specyfikę usług i dóbr publicznych, które dostarczają społecznościom lokalnym, zgodnie z zasadą subsydiarności.

Celem artykułu nie było rozstrzygnięcie tej kwestii, jednak ze względu na specyfikę gospodarki (dominacja sektora pierwotnego, a zwłaszcza rolnictwa, w którym dochody nie są obciążone podatkiem dochodowym, a gospodarstwa podatkiem od nieruchomości, co przekłada się na poziom dochodów podatkowych), gminy wiejskie znajdują się w trudniejszej sytuacji.

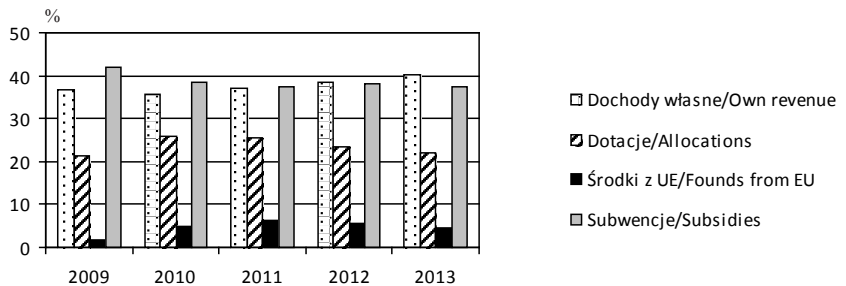
Jednym z czynników, który w ciągu ostatnich 5-ciu lat przełożył się na wzrost dochodów gmin w ogóle, w tym przede wszystkim gmin wiejskich, są środki z Unii Europejskiej (UE). W sprawozdaniach z wykonania budżetów jednostki samorządu terytorialnego (JST) oznaczane są jako dotacje z §§ 200 i 620 (tab. 1) i obejmują dotacje przekazane w ramach programów finan-

² Na subwencję ogólną z budżetu państwa składają się następujące części: wyrównawcza, oświatowa, rekompensująca, równoważąca i regionalna.

Tabela 1. Dochody gmin w latach 2009-2013
 Table 1. Revenue of communes in 2009-2013

Wyszczególnienie/ Specification	Dochody gmin [tys. zł]/Revenue of communes [thous. PLN]				
	2009	2010	2011	2012	2013
Dochody ogółem, w tym/ Total revenue, of which:	64 882 148,9	72 310 510,1	75 830 679,9	78 407 477,0	80 043 418,2
– wiejskie/rural	28 476 595,6	31 865 317,9	33 241 510,5	34 447 857,8	35 367 526,2
– miejsko-wiejskie/urban-rural	21 547 461,3	23 937 215,3	25 261 559,8	26 323 708,6	26 868 274,5
– miejskie/urban	14 858 092,0	16 507 976,8	17 327 609,7	17 635 910,6	17 807 617,5
Dochody własne, w tym/ Own revenue, of which:	30 021 854,4	32 264 383,8	34 489 930,4	36 522 940,1	38 545 968,6
– wiejskie/rural	10 457 011,2	11 428 889,4	12 347 159,3	13 267 902,2	14 267 081,2
– miejsko-wiejskie/urban-rural	10 347 992,4	11 130 555,5	11 982 187,6	12 717 465,2	13 468 934,2
– miejskie/urban	9 198 850,8	9 704 938,9	10 160 583,5	10 537 572,7	10 809 953,1
Dotacje ogółem, w tym/ Total allocations, of which:	12 871 052,3	1 7370 295,1	18 073 197,1	17 235 332,8	16 704 348,1
– wiejskie/rural	6 057 345,3	8 215 173,5	8 473 086,3	8 036 962,2	7 838 363,9
– miejsko-wiejskie/urban-rural	4 294 279,6	5 629 261,7	5 871 555,6	5 782 730,6	5 551 613,5
– miejskie/urban	2 519 427,3	3 525 859,8	3 728 555,3	3 415 639,9	3 314 370,7
Dotacje z §§ 200 i 620, w tym/Allocations from paragraphs 200 and 620, of which:	1 253 071,8	3 862 789,6	4 826 036,1	4 471 092,4	3 519 810,8
– wiejskie/rural	528 376,8	1 597 987,9	2 114 455,1	1 934 961,2	1 653 801,4
– miejsko-wiejskie/urban-rural	429 098,8	1 243 548,6	1 523 479,2	1 551 153,3	1 112 738,4
– miejskie/urban	295 596,3	1 021 253,0	1 188 101,8	984 977,8	753 270,9
Subwencja ogólna, w tym/ General subsidies, of which:	21 989 242,3	22 675 831,1	23 267 552,5	24 649 204,1	24 793 101,5
– wiejskie/rural	11 944 239,1	12 221 255,0	12 421 264,9	13 142 993,4	1 326 2081,1
– miejsko-wiejskie/urban-rural	6 905 189,3	7 177 398,1	7 407 816,6	7 823 512,8	7 847 726,8
– miejskie/urban	3 139 813,9	3 277 178,1	3 438 470,9	3 682 697,8	3 683 293,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Sprawozdanie z wykonania... 2009-2013]
 Source: own studies based on [Sprawozdanie z wykonania... 2009-2013]

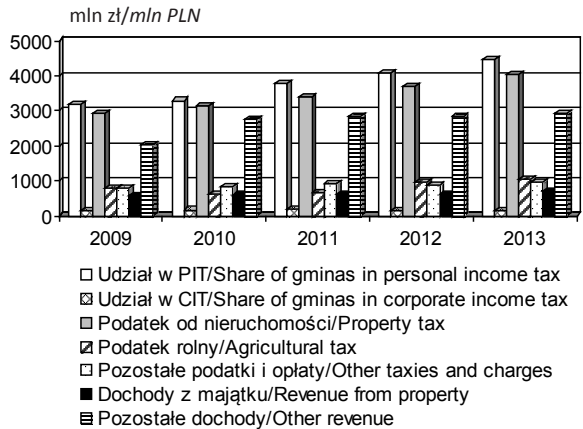
Rysunek 1. Struktura dochodów gmin wiejskich w latach 2009-2013
 Figure 1. The structure of revenues rural communes in 2009-2013
 Źródło: jak w tab. 1
 Source: see tab. 1

Rysunek 2. Struktura dochodów własnych gmin wiejskich w latach 2009-2013

Figure 2. The structure of gminas own revenue in 2009-2013

Źródło: jak w tab. 1

Source: see tab. 1

sowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich³. Najwyższa wartość tych środków wystąpiła w 2011 roku i wyniosła 4,8 mld zł, z czego 2,1 mld zł trafiła do gmin wiejskich, głównie na inwestycje o charakterze infrastrukturalnym.

Dochody własne gmin kształtowane są przez udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i osób prawnych (co roku ustalane przez ustawodawcę⁴), wpływy z podatków i opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw (np. podatek od nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, od czynności cywilno-prawnych), dochody z majątku (np. z najmu i dzierżawy) oraz środki na dofinansowanie własnych zdań z innych źródeł. W gminach wiejskich największe znaczenie fiskalne ma udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatek od nieruchomości oraz pozostałe dochody (rys. 2). Wpływy z tych źródeł stanowią około 80% dochodów własnych, ale zaledwie 32% dochodów ogółem.

Niewystarczający poziom dochodów gmin przy rosnących wydatkach związany jest z potrzebą ich uzupełniania za pomocą zewnętrznych źródeł finansowania o charakterze zwrotnym. W latach 2009-2013 wszystkie rodzaje gmin uzupełniały swoje dochody kredytami i pożyczkami, których najwyższy poziom wystąpił w 2010 roku i wyniósł prawie 9 mld zł (tab. 2). Znakomita ich część związana była z finansowaniem udziału własnego w projektach (głównie inwestycyjnych) realizowanych przy zaangażowaniu środków z UE. Zapowiedzi dotyczące wprowadzenia indywidualnego zadłużenia⁵ spowodowały w kolejnych latach zmniejszenie poziomu zaciąganych zobowiązań we wszystkich gminach.

Generalnie jednak ocenia się, że gminy wiejskie wykazują daleko posuniętą ostrożność w realizowaniu inwestycji i zaciąganiu zobowiązań na ten cel. Tezę tę podnosi Galiński [2014], analizując wskaźniki opisujące możliwości finansowania inwestycji w poszczególnych typach gmin. Z jego badań wynika, że gminy te, pomimo relatywnie niskiego wskaźnika samofinansowania, dysponują znacznie większą nadwyżką operacyjną w dochodach ogółem w porównaniu z gminami miejskimi.

³ Kategoria określona jako paragrafy 200 i 620, zastąpiła dotację rozwojową, ujętą do 2009 r. w ramach dochodów jednostek samorządu terytorialnego; do 31 grudnia 2009 roku dotacje rozwojowe przekazywano bezpośrednio na rachunki budżetów samorządów województw, które następnie przekazywały je niższemu szczeblom, natomiast od początku 2010 roku samorządy otrzymywały środki europejskie w formie płatności z budżetu środków europejskich, zaś środki stanowiące współfinansowanie krajowe – w formie dotacji celowej.

⁴ Poziom ustalany jest zgodnie z zasadami określonymi w art. 9 ust. 1 w związku z art. 89 *Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*. W 2013 roku udziały te wynosiły odpowiednio: PIT – 37,42%, CIT – 6,71%.

⁵ Wskaźnik ten obowiązuje od 1 stycznia 2014 roku i ustalany jest indywidualnie dla każdej jednostki. W praktyce zależy od średniej arytmetycznej udziału nadwyżek operacyjnych powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem z trzech ostatnich lat [*Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach*, art. 243, ust. 1].

Tabela 2. Przychody gmin w latach 2009-2013
 Table 2. External revenue of communes in 2009-2013

Wyszczególnienie/ Specification	Przychody gmin [tys. zł]/Revenue of communes [thous. PLN]				
	2009	2010	2011	2012	2013
Przychody gmin ogółem, w tym/Total external revenue of communes, of which:	12 526 657,4	16 026 729,3	13 966 113,9	10 267 375,3	10 587 785,7
– wiejskie/rural	5 317 320,3	7 940 149,3	7 149 790,8	4810992,1	5 113 980,8
– miejsko-wiejskie/urban-rural	3 866 332,4	4 846 345,9	4 157 948,6	3316415,9	3 442 943,6
– miejskie/urban	3 135 633,6	3 240 233,9	2 658 374,5	2139967,2	2 03 0861,3
Kredyty i pożyczki, w tym/Credits and loans, of which:	7 025 161,7	8 934 632,5	7 363 234,7	4 825 938,9	4 102 305,3
– wiejskie/rural	3 013 872,7	4 328 300,6	3 642 501,7	2 370 516,5	2 178 906,6
– miejsko-wiejskie/urban-rural	1 947 423,5	2 856 751,3	2 384 329,1	1 637 693,1	1 264 334,1
– miejskie/urban	1 623 505,3	1 749 580,6	1 336 403,9	817 729,3	659 064,6
Obligacje komunalne, w tym/Municipal bonds, of which:	1 015 836,2	1 560 221,0	1 182 384,7	901 569,0	1 564 370,3
– wiejskie/rural	1 77 008,4	287 065,0	280 521,0	192 928,0	386 006,0
– miejsko-wiejskie/urban-rural	426 939,0	756 221,0	554 598,7	393 236,0	744 740,0
– miejskie/urban	386 657,0	516 935,0	347 265,0	315 405,0	433 624,3
Inne źródła, w tym/Other sources, of which:	2 851 300,6	3 816 961,7	4 222 243,8	3 422 596,1	3 534 462,8
– wiejskie/rural	1 030 366,9	2 168 160,1	2 39 7549,6	1 444 994,0	1 573 362,1
– miejsko-wiejskie/urban-rural	1 126 425,1	943 481,3	1 022 276,3	1 137 429,9	1 203 412,7
– miejskie/urban	636 941,8	705 320,1	802 417,9	840 172,1	757 688,0

Źródło: jak w tab. 1

Source: see tab. 1

Podsumowanie i wnioski

Z przeprowadzonych w artykule rozważań wynika, że:

- chociaż katalog źródeł finansowania gmin w Polsce jest taki sam dla wszystkich typów gmin, to jednak nie we wszystkich źródła te odgrywają taką samą rolę – w gminach wiejskich dominują transfery zewnętrzne (dotacje i subwencje), podczas gdy w gminach miejskich kluczową rolę odgrywają dochody własne;
- w latach 2009-2013 wyraźnie zaczął się zwiększać udział dochodów własnych w dochodach ogółem gmin wiejskich;
- do wzrostu dochodów własnych gmin wiejskich przyczynił się przede wszystkim wzrost wpływów z udziału w podatku PIT, podatku od nieruchomości oraz pozostałe dochody; dalece prawdopodobne, że jest to konsekwencją swoistego exodusu mieszkańców miast do okolicznych gmin;
- pomimo większej ostrożności inwestycyjnej i mniejszej skłonności do zadłużania się, kredyty i pożyczki w gminach wiejskich służą przede wszystkim do współfinansowania projektów unijnych.

Z przedstawionych wniosków wyłania się zatem pozytywny obraz zmian dokonujących się w finansach gmin wiejskich. Należy jednak zdawać sobie sprawę, że gminy te są bardzo zróżnicowane i wiele z nich znacznie odstaje od wizerunku statystycznej gminy.

Literatura

- Dylewski M., Filipiak B., Gorzałczyńska-Koczkodaj M. 2007: *Finanse samorządowe. Narzędzia, decyzje, procesy*, PWN, Warszawa, 71-99.
- Galiński P. 2014: *Możliwości finansowania inwestycji przez gminy w Polsce w latach 2010-2012*, Zesz. Nauk. Uniwersytetu Szczecińskiego nr 802, „Finanse Rynki Finansowe, Ubezpieczenia”, nr 65, 9.
- Gorzałczyńska-Koczkodaj M., Szaja M. 2013: *Finansowanie prorozwojowych inwestycji samorządowych na przykładzie gmin nadmorskich województwa zachodniopomorskiego*, Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H, Lublin – Polonia, vol. XLVII, 3, 201.
- Guziejewska B. 2007: *Subwencje i dotacje dla samorządu terytorialnego w polityce finansowej państwa*, Gospodarka Narodowa, nr 4, 71-89.
- Guziejewska B. 2008: *Zewnętrzne źródła finansowania samorządu terytorialnego. Teoria a praktyka*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 36-54.
- Kosek-Wojnar M., Surówka K. 2007: *Podstawy finansów samorządu terytorialnego*, PWN, Warszawa.
- Kosikowski C., Ruśkowski E. (red.), 2003: *Finanse publiczne i prawo finansowe*, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa, 356.
- Kozuch A., Zaremba W. (red.), 2008: *Zarządzanie finansami lokalnymi a rozwój obszarów wiejskich*, Towarzystwo Naukowe Współczesnego Zarządzania, Kraków.
- Misterek W. 2008: *Zewnętrzne źródła finansowania działalności inwestycyjnej jednostek samorządu terytorialnego*, Difin, Warszawa.
- Osiatyński J. 2006: *Finanse publiczne. Ekonomia i polityka*, PWN, Warszawa, 199.
- Owsiak S. 2002: *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, PWN, Warszawa
- Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2013 r.*, 2013: GUS, Warszawa, 29.
- Przygodzka R. 2010: *Specyfika zarządzania finansami w gminach wiejskich*, [w:] W. Musiał (red.), *Czynniki rozwoju obszarów wiejskich w gospodarce opartej na wiedzy*, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja, Kraków, 177-188.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*, Dz.U. nr 20, poz. 103.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych*, Dz.U. nr 43, poz. 247, z 2013 r., poz. 1344.
- Sprawozdania z wykonania budżetów gmin z alata 2009-2013*, <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/dzialalnosc/finanse-publiczne/budzety-jednostek-samorządu-terytorialnego/sprawozdania-budzetowe>, data dostępu: 14.09.2014.
- Surówka K., Kosek-Wojnar M. 2005: *Dylematy racjonalizacji wydatków publicznych jednostek samorządu terytorialnego*, [w:] J. Głuchowski, A. Pomorska, J. Szołno-Koguc (red.), *Ekonomiczne i prawne problemy racjonalizacji wydatków publicznych, tom II*, Wydawnictwo UMCS, Lublin, 178.
- Świrska A. 2008: *Subwencje jako źródło dochodów gminy*, *Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej*, nr 65, 167-180.
- Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 roku*, Dz.U. 2003, nr 203, poz. 1966 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych*, Dz.U. nr 157, poz. 1240 i 1241 z późn. zm.
- Zestawienie jednostek podziału terytorialnego – stan w dniu 01.01.2014*, <http://bip.stat.gov.pl/dzialalnosc-statystyki-publicznej/rejestr-teryt/zakres-rejestru-teryt>, data dostępu: 14.09.2014.

Summary

The purpose of the article is an attempt to diagnose sources of financing of rural communes in Poland, relating to other types of communes (urban) with analysis of their changes in period 2009-2013. Based on analysis of reports on implementing budgets of communes was demonstrated, that in financing rural communes transfers from the state budget had a key importance. A rise in the share of the own income which takings above all increased from shares comprised into the tax return, is a positive phenomenon the property tax and other incomes, what is probably an effect of the migration of residents of cities to neighbouring communes.

Adres do korespondencji
dr hab. Renata Przygodzka, prof. UwB
Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Ekonomii i Zarządzania
ul. Warszawska 63, 15-064 Białystok, tel. (85) 745 77 02
e-mail: r.przygodzka@uwb.edu.pl